T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/590
KARAR NO : 2020/649
KARAR TR: 26.10.2020

ÖZET : Davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesigerektiği hk.

KARAR

Davacı : E.B.
Vekili : Av. A.A.
İdari Yargıda
Sağlık Belediye Başkanlığı
Davalı: Adli Yargıda
Sağlık Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. G.G.
İhbar Olunan: İller Bankası A.Ş.
Vekili : Av. E.D.
İhbar Olunan: K.Y.(E.İnş.Taah.Doğalgaz ve Proje & Argem Grup İnş Turz. Proje Müh. Tic. Ltd. Şti)

O L A Y : Davacıvekilidavadilekçesindeözetle; müvekkilinin 7.12.2017 tarihinde 68 ... 686 plakalı aracıyla Sağlık Kasabası Narçiçeği Sokakta trafiğe açık olan yolda seyir halinde iken yol kenarında bulunan çukura düştüğünü, düşme sonucunda aracının tamamen yanarak kullanılamaz hale geldiğini; uğramış olduğu zararın tazmini için davalı idareye başvuruda bulunduğunu; başvurusuna rağmen tarafına herhangi bir cevap verilmediğini; davalı idare tarafından sokakta gerçekleştirilen altyapı çalışması nedeniyle yol kenarında büyük çukurlar açıldığını ve söz konusu hizmet esnasında hiçbir uyarı levhasının asılmadığını; güvenlik önleminin alınmadığını ileri sürerek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 1.100,00-TL maddi tazminat ve 5.000,00-TL manevi tazminatın tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

AKSARAY İDARE MAHKEMESİ 10.4.2018 gün ve E:2018/322, K:2018/319 sayı ile, davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin bir tazminat davası olduğu, anılan Kanunun 110. maddesi uyarınca görüm ve çözümünde adli yargı mercilerinin görevli olduğu gerekçesiyle adli yargının görev alanına giren davanın,2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesi ve 15.maddesinin (1-a) bendi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş,bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez1.100,00-TL maddi ve 2.000,00-TL manevi tazminat istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Aksaray 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 20.12.2019 gün ve E:2018/158, K:2019/233 sayı ile, davacının zararının idarenin yol bakım çalışması esnasında hizmetin kötü işlemesinden kaynaklı bir dava olduğu anlaşılmakla, davanın idari yargı mercilerinde açılması gerektiğinden bahisle 6100 Sayılı HMK 114/1-b ve 115.maddeleri gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın dava şartı yokluğundan usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekili istinaf isteminde bulunmuştur.

Konya Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi 10.3.2020 gün ve E:2020/293, K:2020/395 sayı ile, hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar yönünden idare aleyhine tam yargı davasını idari yargı yerinde açması gerektiği gerekçesiyle, görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece kendiliğinden (re'sen) dikkate alınmasının zorunlu olduğu; davanın daha önce idari yargıda açıldığı ve adli yargının görevli olduğuna dair karar verildiğinin görüldüğü; ancak, söz konusu kararın kesinleşip kesinleşmediğinin anlaşılamadığı; öncelikle söz konusu dava dosyasının getirtilip denetlenerek verilen kararın kesinleşip kesinleşmediğinin araştırılıp açıklığa kavuşturulması ve kararın kesinleştiğinin görülmesi halinde ise dava dosyasındaki yargılamayı durdurmak suretiyle (2247 sayılı UMK m. 19/1), her iki dosyanın

kül halinde yargı yolu uyuşmazlığının çözümlenmesi amacıyla Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararı beklenilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesinin doğru görülmediği gerekçesiyle, davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının HMK'nun 353/1-a,4. maddesi uyarınca kaldırılmasına, dosyanın mahalline iadesine kesin olarak karar verilmiştir.

AKSARAY 3. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 8.9.2020 gün ve E:2020/92 sayı ile, Davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerinin görevine girdiği neticesine varıldığından, Mahkemeleri dosyası ile birlikte Aksaray İdare Mahkemesi'nin 2018/322 Esas sayılı dosyasının fiziken dosya arasına alınarak, her iki dosyanın birlikte kül halinde, görevli merciin belirlenmesi için, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi gereğince Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından karar verilinceye kadar yargılamanın durdurulmasına, yargı yolu uyuşmazlığının çözümlenmesi için UMK'nın 19/1. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Burhan ÜSTÜN'ün Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan26.10.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;Asliye Hukuk Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli yargı dosyasının Mahkemece, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve davalı Sağlık Belediye Başkanlığı yönünden usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen zararın tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının aracıyla seyir halindeyken kaza yaptığı, bu kaza neticesinde oluştuğu önesürülen zararın tazmini talebiyle bakılan bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda,2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu dolayısıyla, Aksaray 3. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan 8.9.2020 gün ve E:2020/92 sayılı başvurunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Aksaray 3. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan 8.9.2020 gün ve E:2020/92 sayılı BAŞVURUNUN REDDİNE, 26.10.2020 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Burhan	Şükrü	Mehmet	Birol
ÜSTÜN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Bilal
TUNÇ	TOPUZ	ÇALIŞKAN